

SANAYİ, TİCARET, TARIM VE ORMAN İŞLERİNDEN SAYILAN İŞLERE İLİŞKİN YÖNETMELİK

(28.02.2004 tarihli ve 25387 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, 4857 sayılı İş Kanununun uygulanması bakımından, hangi işlerin sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden sayılacağını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanununun uygulanması bakımından, sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden sayılan işleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 10/6/2003 tarihli ve 25134 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 111 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Sanayi, ticaret, tarım ve orman işleri

Madde 4 — 4857 sayılı İş Kanununun uygulanması bakımından sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden sayılan işler, ekli listede gösterilmiştir.

Kapsam belirleme

Madde 5 — Ekli liste dışında kalan bir işin sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinin hangisinden sayılacağı konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 6 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

SANAYİ, TİCARET, TARIM VE ORMAN İŞLERİ LİSTESİ

A) Sanayiden Sayılan İşler

1. Ham, yarı mamul ve mamul maddelerin işlenmesi, temizlenmesi, şeklinin değiştirilmesi, süslenmesi, satış için hazırlanması işleri,
2. Her türlü madenleri ve endüstriyel hammaddeleri arama ve topraktan çıkarma işleri (Yardımcı ve tamamlayıcı işler dahil),
3. Madencilikten bağımsız maden ve cüruf ayıklama ve temizleme işleri,

4. Mermer vb. kesilip parlatılabilen taş ocaklarında yapılan işler,
5. Taş, kil, kum ve kireç ocaklarında yapılan işler (Taş çıkarma, kırma, kesme işleri dahil),
6. Kaya tuzu üretimi ile deniz ve göllerden tuz üretimi işleri,
7. Petrol ve doğalgaz arama işleri,
8. Petrol ve doğalgaz kuyularının açılması işleri,
9. Petrol ve doğalgaz kuyularının ve tabakalarının veya bitümlü kumların işletilmesi işleri,
10. Petrol ve doğalgazın boru hatları ve karayolu ile taşınması işleri,
11. Petrol ürünlerinin sıvılaştırılmış petrol gazı (SPG) dahil depolanması, taşınması, dolum ve dağıtımı (akaryakıt ve SPG istasyonları dahil) işleri,
12. Her türlü canlı hayvanın kesilmesi, et ve et ürünlerinin üretilmesi işleri,
13. Süt ve süt ürünlerinin üretilmesi işleri,
14. Meyve ve sebze işlenmesi, konserveçiliği, kurutmacılığı, sirke, turşu, salça, reçel, marmelat, meyve ve sebze suları imali işleri,
15. Balık ve diğer su ürünlerinin konserveçiliği, tütülenmesi ve kurutulması işleri,
16. Gıda maddelerinin temizlenmesi, ayıklanması ve öğütülmesi işleri,
17. Yem sanayii işleri,
18. Fırıncılık, pastacılık, bisküvi ve diğer hamur işleri,
19. Makarna, şehriye ve benzeri yiyecek maddeleri imali işleri,
20. Yemek fabrikalarındaki üretim işleri,
21. Şeker sanayii işleri,
22. Kakao ve çikolata imali işleri,
23. Nişasta, dekstrin ve glikoz imali işleri,
24. Şekerlemeler ve diğer şekerli maddeler ile sakız imali işleri,
25. Çay sanayii işleri,
26. Çeşitli kuru yemişlerin hazırlanması işleri,
27. Buz fabrikalarındaki işler,
28. Soğuk hava tesislerindeki işler,
29. Bitkisel yağların tasfiyesi ve çeşitli işlemlere tabi tutulması işleri,
30. Başka yerde tasnif edilmemiş gıda maddelerinin imali ve çeşitli işlemlere tabi tutulması işleri,
31. Alkollü içkiler imali işleri,
32. Alkolsüz içkiler imali (su, maden suyu ve soda dahil) işleri,
33. Tütün ve tütün ürünleri sanayiinde yapılan işler,
34. Çırçır fabrikaları işleri,
35. Her çeşit iplik imali, dokuma sanayii, iplik büküm ve sarım işleri,
36. Apre, boya, yazma ve basmacılık işleri,
37. Halı ve kilim sanayii işleri,
38. Örme sanayii işleri,
39. İp, halat, sicim ve benzerleri sanayii işleri,

40. Her çeşit ayakkabı imalatı işleri,
41. Giyecek ve tuhafiyeye eşyası imalatı işleri,
42. Mensucattan hazır eşya imalatı işleri,
43. Ağacın mekanik işlenmesi işleri,
44. Ağaç, saz ve mantardan eşya imalatı işleri,
45. Her çeşit malzeme ile yapılan mobilya sanayii işleri,
46. Döşemecilik işleri,
47. Kağıt hamuru, kağıt ve mukavva imalatı işleri,
48. Kağıt hamurundan kağıt ve mukavvadan eşya imali işleri,
49. Basımevlerinde yapılan işler,
50. Matbaacılık, yayıncılık ve bunlarla ilgili sanayi işleri,
51. Ciltçilik, klişecilik ve diğer baskı işleri,
52. Deri işleme sanayii işleri,
53. Kürk işleme ve boyama sanayii işleri,
54. Kauçuk sanayii işleri,
55. Sanayide kullanılan esas kimya maddeleri ve suni gübreler imali işleri,
56. Tenvir fişekleri, çocuk tabanca mantarı imalatı işleri,
57. Mühimmat ve patlayıcı maddeler imalatı ve depolama işleri,
58. Tuzlar, asitler, bazlar ve alkoller gibi kimyasal maddelerin imali işleri,
59. Suni ipek ve diğer sentetik elyaf ile plastik maddelerin imali işleri,
60. Sanayie ait bitkisel ve hayvansal yağların üretimi işleri,
61. Boya, vernik, cila, çözücü ve yapıştırıcı imali işleri,
62. Başka yerde tasnif edilmemiş kimyasal maddelerin imalatı işleri,
63. Petrol ve kömürden elde edilen muhtelif ürünlerin imali işleri,
64. Pişmiş topraktan inşaat malzemesi imalatı işleri,
65. Cam sanayii işleri,
66. Porselen, fayans ve seramik sanayii işleri,
67. Çimento ve hazır beton sanayii işleri,
68. Çimento ve betondan eşya ve inşaat malzemesi imalatı işleri,
69. Alçı taşı ocaklarından ayrı olarak işletilen alçı tozu ve alçıdan eşya imali işleri,
70. Taş ocaklarından ayrı olarak işletilen kireç ocakları ve kireç imali işleri,
71. Taş ve grafitten eşya imali işleri,
72. Asbest üretimi ve asbestli malzeme imali işleri,
73. Zımpara taşı ve kağıdı imali işleri,
74. Demir - çelik ve diğer metallerin imalat sanayii işleri,
75. Metal dışı maddelerin imalatı işleri,
76. Metalden mamul eşya sanayi işleri,
77. Metaller dışındaki maddelerden diğer imalat işleri,

78. Makine imalatı ve tamirâtı işleri,
79. Deniz nakil vasıtalarının inşası, tamirâtı, sökümü ve batıkların çıkarılması işleri,
80. Demiryolu nakil vasıtaları ve malzemesi imali ve tamirâtı işleri,
81. Motorlu araçlar imalatı ve tamirâtı işleri,
82. Motosiklet ve bisiklet imalatı işleri,
83. Hava taşıtları imal ve tamirâtı işleri,
84. Taşımacılıkta kullanılan diğer araç ve malzemelerin imalatı işleri,
85. Mesleki, fenni ve hassas aletlerin imali ve tamirâtı işleri,
86. Fotoğraf makineleri, optik alet ve malzemesi imalatı işleri,
87. Saat imalatı işleri,
88. Mücevherat ve kuyumculuk imalat işleri,
89. Müzik aletleri imalatı işleri,
90. Başka yerde tasnif edilmemiş imalata yönelik diğer işler,
91. Her türlü yapı işleri (Yer üstü ve yer altında, su üstü ve su altında yapılan bina, set, baraj, yol, demiryolu, havai hat, tünel, metro, köprü, çelik yapı ve montajı, iskele, liman, dalgakıran, kanalizasyon, lağım, kuyu, kanal, duvar ve benzeri inşaat, onarım, düzeltme, değiştirme, söküm ve yıkım işleri ve bunlara yardımcı her türlü endüstriyel yapım işleri, her türlü prefabrik yapı elemanlarının üretimi ve işleri, sondaj, toprak kazı, yarma ve doldurma işleri, elektrik, sıhhi tesisat ve kalorifer-gaz tesisatı kurma işleri, dülgerlik, marangozluk, sıva, badana ve boya işleri, bu işlerde kullanılan sabit ve hareketli makine ve tesislerin kullanılması),
92. Bataklık kurutma, göl ve akarsu ıslah işleri,
93. Telefon, telgraf, telsiz, radyo ve televizyon kurma işleri,
94. Tarım ve orman işyeri ve işletmelerindeki yapı işleri,
95. Elektrik ve her çeşit muharrik kuvvetleri elde etme, değiştirme, taşıma, kurma ve dağıtma işleri,
96. Havagazı üretimi, havagazı ve doğalgazın dağıtım işleri,
97. Isıtma ve enerji maksadıyla buhar üretim ve dağıtım işleri,
98. Suların toplanma, tasfiye, tevzii, artım ve su şebekelerinin işletilmesi ve aynı işletme tarafından yapılan bakım ve tamir işleri,
99. Çöp ve kanalizasyon hizmetleri işleri,
100. Ham, yarı, tam yapılmış maddelerin istasyon, antrepo, iskele, liman ve hava alanında yükleme, boşaltma ve depolanması işleri.

B) Ticaretten Sayılan İşler

1. Ham, yarı ve tam yapılmış her tür bitkisel, hayvansal veya endüstriyel ürün ve malların alım ve satım işleri,
2. Bilgi ve teknolojisi alımı ve satımı işleri (mühendislik, müşavirlik vb),
3. Hukuki hizmetler,
4. Fotoğrafçılık işleri,
5. Kuaför, berber ve güzellik salonlarında yapılan işler,
6. Depoculuk, ambarcılık, antrepoculuk ve benzeri işler,
7. Su ürünleri üreticileri ile ilgili işler,

8. Lokanta, kafeterya, aşevleri ve diğer yeme-içme mekanlarında yapılan işler,
9. Otel, pansiyon, kamp, yurt ve misafirhane gibi konaklama tesislerinde yapılan işler,
10. Haberleşme hizmetleri,
11. Bankacılık ve finans sektörü ile ilgili diğer işler,
12. Sigortacılık işleri,
13. Komisyonculuk işleri,
14. Emlakçılık işleri,
15. Makine ve ekipmanların kiralanması ve finansal kiralama işleri,
16. Başka yerde sınıflandırılmamış sosyal hizmetler,
17. Sağlık hizmetleri,
18. Eğitim hizmetleri,
19. Bilimsel araştırma merkezleri ve laboratuvarlarda yapılan işler,
20. Mesleki teşekküllerde yapılan işler,
21. Kültür ve eğlence hizmetleri,
22. Botanik ve hayvanat bahçeleri ve başka yerde sınıflandırılmamış kültürel faaliyet hizmetleri,
23. Müzecilik işleri,
24. Kütüphanecilik hizmetleri,
25. Temizlik işleri (bina temizliği, halı yıkama, oto yıkama, kuru temizleme, çamaşırhaneler gibi),
26. Teleferik işletmeciliği,
27. Taksi işletmeleri ve bununla ilgili hizmetler,
28. Terminaller, park yerleri ve garajlar gibi karayolu nakliyatını kolaylaştıran hizmetler,
29. Havaalanlarındaki yer hizmetleri,
30. Demiryolu nakliyatı işleri,
31. Karada, göl ve akarsularda taşıma işleri,
32. Başka yerde tasnif edilmemiş tamir işleri.

C) Tarım ve Orman İşleri

1. Her tür meyveli ve meyvesiz bitki, tohum, fide, fidan, sebze, tarla ürünleri, yem ve süs bitkilerinin üretimi, yetiştirilmesi, ıslahı ile ilgili her tür toprak işleri, ekim, dikim, aşı, budama, sulama, gübreleme, hasat, harman, devşirme, temizleme, hazırlama, ayırma işlemleri, hastalık ve zararlılarla mücadele, ortaklaşa ödeme usulü ile tarımsal sulama sistemlerinin işletilmesi, toprak ıslahı, çayır, mera toprak ve su korunması gibi işler,
2. Her tür iş ve gelir hayvanı üretme, yetiştirme, ıslah, bakım, güdü, terbiye, hastalık ve asalaklarıyla mücadele, kırkım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, muhafaza işleri,
3. 854 sayılı Deniz İş Kanunu hükümleri saklı kalmak koşulu ile su avcılığı, kara avcılığı ve bu yollardan elde edilen ürünlerin saklanması, taşınması işleri,
4. Fidanlık ve ormanlık yetiştirme, doğal ve yapay tensil, fidan ve ağaç dikim, sulama, bakım ve ıslahı, koruma, yangın ve zararlılarla mücadele, tohum toplama, ormancılık araştırma, amenajman, silvikültür, orman ürünlerinin üretilmesi, orman işletme işyeri sahası içerisinde depolara taşıma, sınıflandırma, istifleme, düzenleme, milli parkların düzenlenmesi, bakımı, korunması ve geliştirilmesi işleri.